

128. СУ „АЛБЕРТ АЙНЩАЙН“

1799 гр. София ж.к. Младост 2, ул. „Проф. д-р Васил Златарски“ №16
Директор: 02/884 21 84, зам.- дир.: 02/884 70 92, канцелария: 02/884 03 81
e-mail: souaa@abv.bg, <https://128sou-sofia.info>

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ЗНАНИЯТА И УМЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ЗА КОО „ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ И ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ“

Критериите за оценяване са свързани с насърчаването и стимулирането на по-нататъшното самостоятелно усвояване на нови знания и умения като акцентът се поставя главно върху овладяването на специфични умения и развиването на компетенции по предметите история и цивилизация, география и икономика, философия и гражданско образование.

1. История и цивилизация:

1.1 Прогимназиален етап – 5., 6. и 7. клас

Общи критерии

Учениците трябва:

- да отграничават отделни периоди от развитието на българското общество и да ги идентифицират с помощта на понятията десетилетие, век, епоха;
- да подреждат в хронологична последователност важни исторически събития и периоди;
- да откриват синхронност на исторически събития и да посочват исторически личности, живели в един и същ период;
- да разграничават основни паметници на материалната култура от праисторията, Античността и Средновековието като източници на историята;
- да разпознават като източници на историята откъси от съчиненията на древни автори;
- да прилагат основни умения за работа с карта;
- да извличат информация за исторически явления от предложена схема;
- да разпознават съдържанието на основни исторически понятия;
- да разпознават факти и събития при повторно представена информация за тях;
- да правят в устна форма разказ и описание на исторически събития;
- да дават в писмена форма отговори на поставени въпроси, като се опират на ключови думи или подпомагащи въпроси;
- да различават видове писмени исторически текстове (свидетелства на епохата и създадени от дистанция на времето);
- да извличат информация, съдържаща се във фрагменти от исторически документи, илюстрации (картини), елементарни таблици;
- да откриват факти и понятия в основния текст на учебника;
- да прилагат умения за съставяне на подробен план по конкретна историческа тема;
- да оценяват отражението на конкретно събитие върху общия ход на историческия процес;
- да правят кратко писмено описание на историческо събитие в хронологичен ред;
- да правят писмена характеристика на известна историческа личност от миналото.

Изпитване: писмено и устно (брой оценки: според Наредба №11 от 01.09.2016 г. на МОН)

Критерии за оценяване на постиженията на учениците по шестобалната система:

Слаб 2 - възпроизвежда исторически факти и събития като допуска груби фактологични грешки; не познава терминологията и основните исторически личности; нарушава хронологическата последователност; допуска груби езикови и правописни грешки;

128. СУ „АЛБЕРТ АЙНЩАЙН“

1799 гр. София ж.к. Младост 2, ул. "Проф. д-р Васил Златарски" №16
Директор: 02/884 21 84, зам.- дир.: 02/884 70 92, канцелария: 02/884 03 81
e-mail: souaa@abv.bg, <https://128sou-sofia.info>

Среден 3 – познава фактологията, основните личности и тяхната дейност, но има сериозни пропуски в отговора на поставените въпроси; разполага хронологически процеси и събития, но допуска грешки; не работи самостоятелно;

Добър 4 - познава фактологията, но има пропуски; работи с исторически карти, таблици, схеми; формулира въпроси относно изучавано историческо събитие и личност; определя и изяснява ключови понятия; търси подкрепата на учителя и съучениците си; не полага системно усилия за своята подготовка;

Много добър 5 – допуска незначителни фактологични грешки; умее да извлече информация от различни исторически източници; разбира същността на основните понятия, но допуска незначителни грешки при подбора измежду няколко на тяхното точно и пълно определение; самостоятелно издирва допълнителна информация, но допуска незначителни грешки при систематизирането ѝ; сравнява по зададени показатели исторически процеси, явления и личности; полага системно усилия за своята подготовка; показва висока езикова култура;

Отличен 6 – не допуска фактологични грешки; владее тексткритиката (коментар и анализ на различни по вид исторически източници); отнася се критично към различни източници на информация; анализира и разкрива историческите взаимовръзки между значими исторически събития и процеси; определя причини и следствия и ги йерархизира; самостоятелно издирва допълнителна информация и аргументира лично мнение; показва висока езикова култура.

Писмените работи и тестовете на учениците се оценяват по формулата:

Оценка = 1 + (5хброй верни отговори на теста): брой на всички отговори на теста

Критерии за оценяване на РР презентация и проект:

- да бъде до 8 слайда;
- информацията да бъде кратка и разбираема;
- да има подходящи според темата илюстрации;
- да има въпроси към учениците по представената тема;
- презентацията се разказва, не се чете!
- работата се анулира при установен опит за преписване или ползване на готов продукт без личен принос.

1.2 Гимназиален етап – 8., 9., 10. клас

Общи критерии

Ученикът трябва:

- чете и коментира различни видове исторически документи, като се опира на налична информация и придобива самостоятелно нова;
- разчита самостоятелно статистически данни (таблици, диаграми, схеми);
- интерпретира информация от художествени картини и карикатури, афиши и други материали, отразяващи изучавани събития;

128. СУ „АЛБЕРТ АЙНЩАЙН“

1799 гр. София ж.к. Младост 2, ул. „Проф. д-р Васил Златарски“ №16
Директор: 02/884 21 84, зам.- дир.: 02/884 70 92, канцелария: 02/884 03 81
e-mail: souaa@abv.bg, <https://128sou-sofia.info>

- развива уменията за водене на записки;
- подбира и обработва информация по зададена тема;
- прави заключения от два и повече извора с различен произход и съдържание;
- изработва схеми въз основа на анализ на исторически извори;
- изразява собствена позиция въз основа на представени факти, аргументи и идеи; определя причини и следствия;
- описва хронологическото протичане на дадено събитие;
- извлича самостоятелно информация с помощта на ИКТ;
- формулира аргументи и привежда доказателства при устни и писмени изложения и по конкретен исторически въпрос;
- открива и представя различни гледни точки в информация от различни източници;
- прилага свободно уменията за водене на записки;
- съставя резюме на историческа информация;
- съставя самостоятелно план-тезис;
- самостоятелно подготвя кратко представяне на дадено събитие или проблем по предварително посочени източници на информация;
- открива логически противоречия в собствени и чужди изказвания и дава предложения за корекции;
- преценява степен на достоверност на исторически източници;
- открива и представя различни гледни точки в информация от различни източници;
- усвоява правилата на писане на текст-разсъждение.

Изпитване: писмено и устно (брой оценки: според Наредба №11 от 01.09.2016 г. на МОН)

Критерии за оценяване на постиженията на учениците по шестобалната система:

Отличен (6) – представя вярно и последователно основните факти и събития; прави анализ и обобщения на основата на аргументирани твърдения; показва висока езикова и писмена култура; усвоени са основните техники на историята – хронологии, схеми, таблици, исторически карти; анализира и разкрива историческите взаимовръзки между значими исторически събития и процеси; работи самостоятелно с различни източници на информация;

Много добър (5) – разработва отговорите на изпитните въпроси и прави верен подбор на историческите факти, но допуска незначителни грешки; разбира същността и различията на историческите събития; използва аргументи и обобщения; откроява мястото на България в историческите епохи и нейния принос в европейската култура; допуска стилови и езикови неточности. Същата оценка се получава, ако на половината изпитни въпроси е отговорено изчерпателно, а на другата половина отговорите са частични или неточни;

Добър (4) – отговаря на основните въпроси, но представя фактите непълно и допуска пропуски в аргументацията и обобщенията, стилови и езикови неточности; посочва основните белези на историческите понятия. Същата оценка се получава, ако на половината изпитни въпроси е отговорено изчерпателно, а на другата половина не е отговорено.

Среден (3) - липсват отговори на част от изпитните въпроси, а по другите са допуснати фактологически грешки и са изложени само отделни аргументи, липсват обобщения. Допуснати са значителни стилови и езикови неточности.

Слаб (2) - липсват отговори на изпитните въпроси, допуснати са груби фактологически грешки,

128. СУ „АЛБЕРТ АЙНЩАЙН“

1799 гр. София ж.к. Младост 2, ул. „Проф. д-р Васил Златарски“ №16
Директор: 02/884 21 84, зам.- дир.: 02/884 70 92, канцелария: 02/884 03 81
e-mail: souaa@abv.bg, <https://128sou-sofia.info>

нарушена е хронологическата последователност в изложението, липсва анализ и обобщение. Показана е слаба езикова култура. Същата оценка се получава, ако изпитните въпроси не са разработени.

2. География и икономика:

2.1 Прогимназиален етап – 5., 6. и 7. клас

2.2 Гимназиален етап – 8., 9., 10. клас

Оценяването на знанията на ученика е с количествена/ оценка по шестобалната система/ и качествена оценка, чрез анотация на резултатите на ученика на входно равнище, при провеждане на тематичния контрол, при изходно равнище. Качествената оценка е резултат от дейността на ученика през цялата година. Тя се формира на базата на количествените резултати / получени при устно индивидуално изпитване, от тестова проверка, от други писмени форми на проверка/, но при нея се отчитат и отношението на ученика към учебния процес към предмета география и икономика, поведението му на базата на усвоените географски знания, интересът към собствените му постижения към предмета, желанието и отговорността му при изпълнение на задачи в екип.

Скала за примерно оценяване на знанията и уменията

Средно /задоволително равнище /3/

Ученикът трябва да:

- възпроизвежда знания за природата и обществото;
- характеризира природни и социално икономически обекти и явления по определено предписание;
- подрежда, изброява, назовава, цитира и др.
- посочва обекти на географската карта
- да нанася на контурна карта географски обекти по даден модел

Добро равнище /4/

- разбира значение, интерпретира и трансформира на географската информация
- участва или провежда разговор за проблемите на природата и стопанството
- чете картографски изображения;
- разпознава и работи с различни източници на информация /таблицы, диаграми, графики, картограми, картосхеми и др./;
- характеризира по карта природни и социално икономически обекти и явления
- чете профил на релеф, климатограма, картографски изображения и др;
- изобразява върху контурна карта природни и социално-икономически обекти самостоятелно.

128. СУ „АЛБЕРТ АЙНЩАЙН“

1799 гр. София ж.к. Младост 2, ул. „Проф. д-р Васил Златарски“ №16
Директор: 02/884 21 84, зам.- дир.: 02/884 70 92, канцелария: 02/884 03 81
e-mail: souaa@abv.bg, <https://128sou-sofia.info>

Много добро равнище /5/

- класифицира, групира, степенува географска информация;
- анализира различни източници на информация /таблици, диаграми, графики, картограми, картосхеми и др./;
- анализира и сравнява по-сложни картографски изображения
- изработва и конструира самостоятелно картографски изображения, диаграми, графики и др. на базата на статистически източници;
- съставя, описва и представя маршрут на мислено пътешествие

Отлично равнище /6/

- оценява, обобщава, преработва, модифицира географска информация;
- пише отговор на научен въпрос или съчинение по научен проблем, извежда на аргументи, доказва тези;
- дискутира, оценява, групира, степенува, решава географски проблеми;
- пише есе, реферат, изработва учебен проект;

Критерии за оценка на тест

Писмените работи и тестовете на учениците се оценяват по формулата:

Оценка = 2 + (4 x брой верни отговори на теста): брой на всички отговори на теста

Критерии за оценка при устно изпитване и писмен отговор на географски въпрос

Отличен 6

Притежава задълбочени знания по география и икономика, които доказва чрез пълни и аргументирани отговори. Притежава богата езикова култура.

Умее да представя, анализира и обяснява природните и икономически явления и закономерности, дава примери. Анализира статистически данни, диаграми, схеми и други изображения в унисон с учебния материал за съответния випуск. Умее да прави изводи при работа с географски източници.

Безупречно работи с картите в атласа и в кабинета; умее да изчертава и анализира контурни карти, както и различни графики. Изработва презентации на високо техническо ниво по поставена тема. Умее да създава текст по зададена тема. Взима активно участие в час по поставени въпроси.

Много добър 5

Познава много добре материала, но дава непълни отговори и при устно, и при писмено изпитване, показва пропуски в работата с географска карта и статистическа информация. Умее да изчертава графики и контурни карти, но се затруднява при анализа им. Изработва презентация по поставена тема с пропуски в отделните елементи. Взима участие в час по поставени въпроси.

128. СУ „АЛБЕРТ АЙНЩАЙН“

1799 гр. София ж.к. Младост 2, ул. "Проф. д-р Васил Златарски" №16
Директор: 02/884 21 84, зам.- дир.: 02/884 70 92, канцелария: 02/884 03 81
e-mail: souaa@abv.bg, <https://128sou-sofia.info>

Добър 4

Интерпретира географската информация, но има пропуски. Трудно коментира изображения, графики и статистическа информация. Умее да работи с контурни карти и да изчертава диаграми, но сериозно се затруднява с анализа им. Показва пропуски в работата с географска карта. Затруднява се с презентирането по поставена тема с по-значими пропуски в отделните елементи.

Среден 3

Има съществени пропуски при работата с карти, графики и статистика, не умее добре да обяснява и анализира изучаваните природни явления и закономерности. Не умее да прави задълбочена характеристика на изучаваните континенти, държави и икономически отрасли в съответните випуски. Сериозно се затруднява с изпълнението на практически задачи. Познанията са незадоволителни - ученикът дава непълни и неаргументирани отговори на поставените въпроси и задачи. Трудно се справя с изработването на презентация по поставена тема. Не взима участие в час.

Слаб 2

Не познава изучаваното съдържание и има сериозни пропуски в знанията. Не умее да описва географски обект, природно или икономическо явление. Не се ориентира при работа с географски карти и графики и не умее да ги анализира. Не се справя с изпълнението на поставените практически задачи. Не показва положително отношение към поставените задачи за самостоятелна работа в час. Не пише редовно поставените домашни упражнения.

Срочна оценка

Срочната оценка се формира от тестове, писмени и устни изпитвания, практически задачи, домашни работи, доклади (вкл. мултимедийни презентации), участие в дискусии, активно участие в часовете през срока. При 1 час седмично се поставят минимум 2 текущи оценки, при два часа седмично се поставят минимум 3 текущи оценки. Една от оценките е на устно изпитване, една е на тест и една на практически дейности или текущо писмено изпитване.

Годишна оценка

Годишната оценка се формира въз основа на срочната и текущите оценки, като се взима предвид цялостната работа на ученика през годината, системното му старание и активно участие в час.

3. Философия

Критерии за оценка на философско есе

1. Ниво на езикова и стилистична култура – **Среден 3**.
2. Ниво на разпознаване на философската проблематика (философските проблеми), заложена/и във фрагмента – **Добър 4**.
3. Степен на самостоятелност при тълкуването на проблемите във фрагмента и правилно използване на философски термини, категории и понятия - **Много добър 5**.
4. Ниво на философска осмисленост и интерпретация на проблемите. Употреба и владееене на логическия и понятиен инструментариум. Формулиране и защита на ясна лична позиция, чрез заявяване на съгласие или несъгласие, аргументирано с логически валидни и релевантни аргументи – **Отличен 6**.

128. СУ „АЛБЕРТ АЙНЩАЙН“

1799 гр. София ж.к. Младост 2, ул. „Проф. д-р Васил Златарски“ №16
Директор: 02/884 21 84, зам.- дир.: 02/884 70 92, канцелария: 02/884 03 81
e-mail: souaaa@abv.bg, <https://128sou-sofia.info>

4. Гражданско образование

Оценяването е съобразено с ДООИ за създаване на устни и писмени ученически изпитвания, които са предвидени в учебната програма за съответната образователна степен.

1. При устно изпитване

Оценка	Критерии за оценка на знанията и уменията
Слаб (2)	Ученикът не постига очакваните резултати от учебните програми, заложи като прагова стойност за успешност и зададени чрез степента на позитивен измерител „Среден“ (3).
Среден (3)	Ученикът постига само отделни очаквани резултати от учебните програми; в знанията и в уменията си той има сериозни пропуски; усвоени са само някои от новите понятия; притежава малка част от компетентностите, определени като очаквани резултати в учебната програма, и ги прилага в ограничен кръг алгоритмизирани и изучавани в клас ситуации с пропуски и грешки; действията му съдържат недостатъци и рядко водят до краен резултат.
Добър (4)	Ученикът постига преобладаващата част от очакваните резултати от учебните програми; показва придобитите знания и умения с малки пропуски и успешно се справя в познати ситуации, но се нуждае от помощ при прилагането им в непознати ситуации; усвоена е преобладаващата част от новите понятия; действията му съдържат неточности, но в рамките на изученото водят до краен резултат.
Много добър (5)	Ученикът постига с малки изключения очакваните резултати от учебните програми; показва незначителни пропуски в знанията и уменията си; усвоил е новите понятия и като цяло ги използва правилно; доказва придобитите компетентности при изпълняване на учебни задачи в познати ситуации, а нерядко – и в ситуации, които не са изучавани в клас, макар това да става с известна неувереност; действията му са целенасочени и водят до краен резултат, който извън рамките на изучените ситуации може да не е съвсем точен; допуска несъществени фактологични грешки; слаби пропуски в обосноваването на лична позиция.
Отличен (6)	Ученикът постига напълно очакваните резултати от учебните програми; в знанията и уменията няма пропуски; усвоени са всички нови понятия и ученикът ги използва правилно; притежава необходимите компетентности и може да ги прилага самостоятелно при решаване на учебни задачи в различни ситуации; действията му са целенасочени и водят до краен резултат; използва правилно философската терминология; анализира, прави обобщения и изводи

128. СУ „АЛБЕРТ АЙНЩАЙН“

1799 гр. София ж.к. Младост 2, ул. „Проф. д-р Васил Златарски“ №16
Директор: 02/884 21 84, зам.- дир.: 02/884 70 92, канцелария: 02/884 03 81
e-mail: souaaa@abv.bg, <https://128sou-sofia.info>

	от лична позиция.
--	-------------------

Оценяването на тестове се извършва по предварително заявен брой точки за всеки въпрос и скала, приравняваща броя точки към определена цифрова оценка.

2. При писмени работи:

- да се разпознава вярното твърдение от невярното;
- да се възпроизведат пропуснатите думи в посочени дефиниции;
- тълкуване на философски текст;
- да се развива определена теза, като се показва собствена позиция и се обосновава тя от собствена гледна точка.

Скала за оценяване на контролни работи, тестове с точково-оценъчна скала:

Оценки	Точки
Слаб (2)	до 29 %
Среден (3)	30 – 41 %
Добър (4)	42 – 62 %
Много добър (5)	63 – 85 %
Отличен (6)	86 – 100 %